

'EEN DODE ZAAK'

**Rapportage inzake het hoger beroep van de strafzaak tegen de
verdachten R.N. en C.M. (overval Jimmy Woo)**

25 november 2008

D.W. Steenhuis

INHOUD

1.	OPDRACHT EN WERKWIJZE	3
2.	REGISTRATIE EN DOSSIERBEWEGINGEN IN HOGER BEROEP	4
2.1	Procedure tussen instellen appel en ontvangst dossier	4
2.1.1	<i>Afwijkende procedure bij preventieven</i>	4
2.2	Procedure na ontvangst dossier	4
2.2.1	<i>Afwijkende procedure bij zuiver OM-appel</i>	5
3.	GANG VAN ZAKEN HOGER BEROEP OVERVAL JIMMY WOO	6
3.1	Voorgeschiedenis	6
3.2	Binnenkomst dossier en beoordeling OM-appel	6
3.3	Pro-formazittingen preventief gehechte verdachten	7
3.4	Aanloop naar inhoudelijke behandeling	8
3.4.1	<i>Zoekactie</i>	8
3.4.2	<i>Overleg zaaks-AG met parketleiding</i>	9
3.4.3	<i>Communicatie</i>	10
3.5	Inhoudelijke behandeling ter zitting	10
3.6	Gang van zaken na de zitting	11
3.7	Gebleken inhoud van de doos	11
4.	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	12
4.1	Het zoekraken van het dossier	12
4.2	Interne en externe communicatie	13
4.3	Afloop van de strafzaak	14
4.4	Aanbevelingen	15
5.	AANBEVELINGEN	16
	NAWOORD	17
	BIJLAGE 1 : GEÏNTERVIEWDE PERSONEN	18

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AG	advocaat-generaal
COMPAS	systeem voor registratie van strafzaken in eerste aanleg
(plv.) HAG	(plaatsvervangend) hoofdadvocaat-generaal
FO	front office
NIAS	systeem voor registratie strafzaken in hoger beroep

1. OPDRACHT EN WERKWIJZE

In de strafzaak tegen twee preventief gehechte verdachten van een in november 2006 op de Amsterdamse discotheek Jimmy Woo gepleegde overval is het originele dossier zoekgeraakt. Dit heeft er toe geleid dat het Gerechtshof Amsterdam het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk heeft verklaard¹. Naar aanleiding van het zoekraken van het originele dossier heeft het College van procureurs-generaal (hierna het College) besloten een diepgaand intern onderzoek te laten verrichten. Bij brief van 28 oktober 2008 is mij gevraagd dit onderzoek uit te voeren aan de hand van de volgende onderzoeksvragen:

Het zoekraken van het dossier

- *Wat is de (meest waarschijnlijke) oorzaak geweest voor het zoekraken van het dossier? Welke instantie heeft het dossier als laatste onder zich gehad?*
- *Zijn er procedures vastgelegd met betrekking tot 'dossierbewegingen'? Zo ja, zijn deze procedures met betrekking tot het onderhavige dossier gevolgd?*
- *Is er op effectieve wijze getracht het dossier terug te vinden?*

Interne en externe communicatie

- *Is er over het zoekraken van het dossier op effectieve wijze gecommuniceerd met:*
  - *de eigen organisatie (waaronder de eigen voorlichtingsdienst);*
  - *het Gerechtshof;*
  - *het parket in eerste aanleg (en (via dit parket): met politie en lokaal bestuur);*
  - *de betrokkenen (verdachten, advocaten en slachtoffers)?*
- *Is de parketleiding tijdig op de hoogte gebracht van het zoekraken van het dossier? Zo ja, heeft de parketleiding vervolgens de juiste afweging gemaakt met betrekking tot het informeren van het College?*

Afloop van de strafzaak

- *Is in voldoende mate getracht berechting alsnog mogelijk te maken, bijvoorbeeld door het procesdossier (ter zitting) te laten reproduceren?*
- *Was het vorderen van niet-ontvankelijkheid onder de gegeven omstandigheden onontkoombaar? Is het vorderen van minder vergaande alternatieven in voldoende mate afgewogen?*

Aanbevelingen

- *Geven de onderzoeksbevindingen aanleiding tot het doen van aanbevelingen? Zo ja, welke?*

Ten behoeve van dit onderzoek is kennis genomen van de relevante schriftelijke stukken. Tevens zijn gesprekken gevoerd met een twintigtal betrokkenen, zoals genoemd in bijlage 1.

Bij het uitvoeren van het onderzoek ben ik bijgestaan door mr. R.E. Craenen, senior medewerker op de afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken van het parket-generaal.

---

¹ Hof Amsterdam 24 oktober 2008, LJN BG2013 en LJN BG2014

2. REGISTRATIE EN DOSSIERBEWEGINGEN IN HOGER BEROEP

Ten behoeve van het onderzoek is allereerst nagegaan wat de gebruikelijke procedure is rond de registratie en dossierbewegingen in hoger beroep. Deze procedure kan worden opgedeeld in de periode vóór en nádat het dossier door het ressortsparket van de rechtbank-griffie is ontvangen.

2.1 Procedure tussen instellen appel en ontvangst dossier

Voor de registratie van strafzaken in hoger beroep wordt gebruik gemaakt van het systeem NIAS. Door een koppeling met COMPAS (het systeem waarin de strafzaken in eerste aanleg worden geregistreerd) worden alle ingestelde appellens dagelijks elektronisch 'binnengehaald'. Dit houdt in dat het overgrote deel van de gegevens over de strafzaak automatisch in NIAS wordt geplaatst. Wel krijgt de zaak een nieuw parketnummer toegewezen (voor het ressortsparket Amsterdam beginnend met 23).

Op dat moment is de strafzaak in het systeem bekend. Hierna wordt de toezending van het dossier door de rechtbank afgewacht. Dit duurt in het Amsterdamse ressort gemiddeld 105 dagen, een periode die de rechtbank gebruikt voor het uitwerken van het verkorte vonnis en het proces-verbaal van de zitting(en).

2.1.1 Afwijkende procedure bij preventieven

Een bijzondere procedure wordt gevolgd bij de zogeheten 'preventieven': verdachten die in voorlopige hechtenis blijven zitten in afwachting van de behandeling van het hoger beroep. Voor deze verdachten moeten namelijk tussentijds raadkamerzittingen worden gepland, waarop de raadkamer van het Hof zich uitspreekt over de verlenging van de voorlopige hechtenis. Hiertoe wordt door de rechtbank een zogeheten preventieven-dossier toegestuurd, waarin onder andere een kopie van het verkorte vonnis is opgenomen. De preventieven-administratie van het ressortsparket draagt zorg voor de planning van de raadkamer-zittingen. Wanneer sinds de uitspraak in eerste aanleg 180 dagen zijn verstreken, schrijft de wet voor dat er een zitting door het Hof moet plaatsvinden. Wanneer de zaak op dat moment nog niet inhoudelijk kan worden behandeld, vindt deze behandeling pro forma plaats, om aan de wettelijke termijnen te voldoen.

2.2 Procedure na ontvangst dossier

Zodra het dossier van de rechtbank is ontvangen, wordt allereerst nagegaan of het compleet is. Dit gebeurt door de medewerker Front Office (hierna: FO). Indien het niet compleet is, wordt het retour gezonden, opdat de rechtbank de ontbrekende stukken kan aanvullen. Is het dossier compleet, dan wordt de datum van binnenkomst in NIAS geregistreerd.

Vervolgens wordt het dossier integraal gekopieerd, onder andere ten behoeve van de behandelend advocaat-generaal (hierna: AG). Origineel en kopie gaan daarna naar de adjunct-secretaris, die aangeeft hoeveel tijd er voor de behandeling van de zaak op zitting moet worden uitgetrokken. Van de adjunct-secretaris gaan origineel en kopie naar de verwerkers die de gegevens in NIAS controleren en zonodig aanvullen. Daarna wordt het dossier klaargelegd ten behoeve van de zogeheten 'poortraadsheer'. Deze poortraadsheer controleert de door de adjunct-secretaris vastgestelde tijdsduur en geeft elke zaak een label (A, B of C), dat de zwaarte van de zaak aangeeft. Dit laatste heeft tot doel dat de zittingen gevarieerd worden samengesteld met zowel zware, middelzware als lichte zaken.

Hierna zorgen de zogeheten appointeerders ervoor dat de zaak in de zogeheten tijdsduur-kast komt te liggen. Hier blijft de zaak tot er een zittingsdatum is vastgesteld. Het originele dossier gaat vervolgens naar de griffie van het Hof. De kopie gaat naar de secretaris en de AG, ten behoeve van de inhoudelijke voorbereiding van de zitting.

2.2.1 Afwijkende procedure bij zuiver OM-appel

Indien er sprake is van een zuiver OM-appel – hetgeen inhoudt dat alleen het Openbaar Ministerie appel heeft ingesteld – dan wordt dit na de ontvangst van het dossier ter beoordeling aan een AG voorgelegd. In de regel beoordeelt de contact-AG het OM-appel. Dit is de AG die is gekoppeld aan de regio waarin de strafzaak speelt. Hiertoe gaat het volledige originele dossier (inclusief alle medeverdachten) naar de desbetreffende AG. Pas nadat deze heeft beslist of het OM-appel al dan niet moet worden doorgezet, wordt de procedure vervolgd (zie par. 2.2, vanaf de tweede alinea). Dit geldt zowel voor de zaak waarin het OM-appel is ingesteld als voor de zaak/zaken van (een) eventuele medeverdachte(n). De behandeling van al deze zaken wordt opgehouden zolang het OM-appel nog niet is beoordeeld.

Ten tijde van de beoordeling van het nader te bespreken OM-appel in het dossier van de overval op de Jimmy Woo, was er voor deze beoordeling nog geen formele termijnbewaking vastgelegd. In de zomer van 2008 – nog voordat de problematiek waar het onderhavige onderzoek zich op richt bekend was – heeft het ressortsparket vastgelegd dat deze beoordeling binnen veertien dagen dient plaats te vinden. Bij overschrijding van deze termijn stuurt de medewerker FO per mail een rappel aan de desbetreffende AG, welk rappel in afschrift naar de plaatsvervangend hoofdadvocaat-generaal gaat.

3. GANG VAN ZAKEN HOGER BEROEP OVERVAL JIMMY WOO

3.1 Voorgeschiedenis

Op 27 november 2006 wordt na sluitingstijd een overval gepleegd op de Amsterdamse discotheek Jimmy Woo. Personeelsleden worden vastgebonden, krijgen wapens op zich gericht en een van hen raakt gewond. Zes verdachten worden aangehouden en vijf daarvan worden in juni 2007 door de rechtbank veroordeeld. Eén wordt er vrijgesproken. Van die vrijspraak gaat het OM in appel. Een ander krijgt zes maanden gevangenisstraf voorwaardelijk en een taakstraf van 180 uur. De vier overigen worden veroordeeld tot onvoorwaardelijke gevangenisstraffen variërend van vier tot vijf jaar. Vier van de vijf gestraften gaan in hoger beroep, maar een van de onvoorwaardelijk gestraften trekt dat later weer in. Het OM stelt ten aanzien van drie van de onvoorwaardelijk gestraften een zogenaamd volgappel in. Een van deze appellens wordt ingetrokken nadat de verdachte zijn appel heeft ingetrokken.

Van de vier nog resterende appellens zijn er twee preventieven. Dit zijn de twee zaken waar het onderhavige onderzoek zich op richt.

De zaaksofficier stuurt begin juli 2007 een email aan de contact-AG voor het gebied waarin de strafzaak speelde (Amsterdam centrum). In deze email maakt zij melding van de door haar ingestelde OM-appellen en doet zij een suggestie voor nader onderzoek. Tevens biedt zij zich aan voor eventueel nader overleg en zegt zij toe de schaduwstukken (de kopie-stukken die door de officier van justitie worden gebruikt) en de pleitnota te zullen opsturen.

De contact-AG verklaart – daarnaar in het onderhavige onderzoek gevraagd – de desbetreffende stukken te hebben ontvangen, maar twijfelt over wat ze er vervolgens mee heeft gedaan. Omdat de beoordeling van het OM-appel om onduidelijke redenen niet bij haar terecht kwam, en zij ook niet is geïnformeerd welke AG deze beoordeling wel deed, is er met deze stukken vervolgens niets gebeurd. Toen de inhoudelijke behandeling van de zaak plaatsvond, hebben ze evenmin een rol gespeeld, omdat de contact-AG het ressortsparket toen inmiddels had verlaten.

3.2 Binnenkomst dossier en beoordeling OM-appel

Pas in maart 2008 komt het originele dossier bij het ressortsparket binnen. Nog op de dag van binnenkomst wordt het gehele dossier in handen gesteld, althans op de kamer gezet, van een AG. Die moet, alvorens verder inhoudelijke beoordeling van de zaak plaatsvindt, een beslissing nemen over de vraag of het hoger beroep van het OM tegen de vrijspraak moet worden doorgezet (zie hierover par. 2.2.1). Zoals eerder vermeld wordt die beslissing normaal gesproken genomen door de contact-AG, maar in dit geval komt het dossier om niet opgehelderde redenen bij een andere AG terecht. De medewerker FO die de doos, waarin het dossier zich bevindt, brengt, doet daar een briefje op met de mededeling dat niet alle inliggende stukken hoeven te worden bekeken, maar alleen de zaak met het zuivere OM-appel. De rest zit er, zo schrijft ze, 'voor de show' bij. Verder staan op de buitenkant van de doos de namen en parketnummers vermeld van de vier zaken waarvan de dossiers die zich in die doos bevinden.

Totdat de AG de genoemde beslissing heeft genomen, blijven verdere administratieve handelingen in de zaak achterwege. Alles wacht als het ware op deze preliminaire beslissing. De betreffende AG is van dit alles, zo zegt ze, niet op de hoogte. Evenmin beseft zij dat twee van deze verdachten preventief gehecht zitten. Zo gebeurt het dat de doos geruime tijd op haar kamer blijft staan zonder door haar te worden geopend.

Pas na geruime tijd, in juli, komt de AG ertoe toe om een blik in de (verhuis)doos te werpen die het dossier bevatte. Volgens haar eigen zeggen neemt ze hiertoe zelf het initiatief (in haar eigen woorden: 'omdat die doos mij alsmaar stond aan te gapen'). De medewerker FO die de doos aanvankelijk had gebracht, zegt daarentegen dat zij naar de AG toeging om te vragen waar de zaak – en de beslissing over het appel – bleef. Welke verklaring met de feitelijke gang van zaken overeenkomt, heeft het onderzoek niet kunnen uitwijzen. Die van de medewerker FO lijkt me het meest voor de hand liggend. Ze zegt dat zij op de kamer van de AG slechts losse stukken aantrof, terwijl zij nooit op die manier een dossier aan een AG zou hebben aangeleverd, omdat de instructies dat verbieden. Deze verklaring wordt ondersteund door een destijds door de medewerker FO gemaakte aantekening in NIAS. Daarin staat namelijk dat er twee ordners en vier dossiers in de doos zaten. Ten tijde van het onderhavige onderzoek zijn er inderdaad twee ordners (originele politieverbalen) in de doos aangetroffen (zie ook par. 3.7). Desgevraagd heeft de medewerker FO gezegd dat zij met 'dossiers' doelde op de originele stukken, per verdachte gesorteerd in een omslagmap.

Hoe dan ook, het blijkt dat de stukken in de zaak met het OM-appel zich niet in de doos bevinden. Daarover zijn de AG en de administratief medewerker het in ieder geval eens. In gezamenlijkheid wordt de kamer van de AG verder doorzocht, maar de stukken worden niet gevonden. Naar later blijkt, bevat de doos alleen de stukken die op het eerste gezicht niet relevant zijn, te weten die welke betrekking hebben op de verdachte die geen appel heeft ingesteld en de verdachte die het appel later heeft ingetrokken en niet de stukken die nodig zijn om het hoger beroep van het OM te beoordelen.

De medewerker FO zegt tegen de AG dat ze elders nog naar de stukken zal zoeken en dat ze haar op de hoogte zal houden. Onduidelijk is of, en op welke manier, er vervolgens over de zoekactie is gecommuniceerd. De zaak raakt vervolgens 'uit beider gedachten', zij het dat de medewerker FO, vlak voor haar vertrek naar een andere functie buiten het ressortsparket, bij de overdracht van haar werkzaamheden nog vaststelt dat de zaak administratief nog open staat en dit op een overdrachts-lijst aantekent. Die vaststelling leidt overigens niet tot actie.

3.3 Pro-formazittingen preventief gehechte verdachten

Als gevolg van deze impasse wordt het dossier (alsmaar) niet administratief afgewerkt. Wel worden de zaken tegen de twee gedetineerden die nog in appel zijn een aantal malen pro forma op de zitting behandeld, maar wordt het proces dat tot inhoudelijke behandeling moet leiden, niet gestart. Gevolg van de administratieve stilstand is namelijk dat geen kopieën van de stukken worden gemaakt, geen zogenaamde AG mapjes worden samengesteld, er geen appointering voor inhoudelijke behandeling plaatsvindt en de zaken niet inhoudelijk worden voorbereid.

Pro-formazittingen hebben plaatsgevonden op 17 december 2007 (met verwijzing naar de rechter-commissaris ten behoeve van het horen van twee getuigen), 15 februari, 9 mei, 30 juli en 9 oktober 2008. Tijdens de pro-formazitting op 30 juli heeft de op die zitting fungerende AG meegedeeld dat hij ervan uitgaat dat de volgende behandeling van de zaak een inhoudelijke zal zijn. De rechter-commissaris heeft op dat moment de getuigen al gehoord, daarbij gebruik makend van een door het ressortsparket toegestuurde kopie van de detentiestukken.

De eerstvolgende pro-formabehandeling, die van 9 oktober 2008, vindt plaats op een zitting met uitsluitend pro-formazaken. Tot het houden van dergelijke zittingen – waarvan 9 oktober de eerste is – is besloten enerzijds om te voorkomen dat die zaken de ‘gewone’ verstoren en anderzijds om de termijnen voor de inhoudelijke behandeling van zaken beter te kunnen bewaken. Voor elk van de zaken op zo’n zitting wordt het verdere behandelingstraject vastgesteld. Ook in de zaken tegen de twee preventief gehechte verdachten van de overval op Jimmy Woo wordt een datum voor inhoudelijk behandeling vastgesteld.

Het feit dat de eedergenoemde AG op 30 juli had gezegd dat de zaken de volgende keer inhoudelijk konden worden behandeld, alsmede het feit dat de dossiers blijkens NIAS al binnen waren, brengt de kamervoorzitter ertoe de zaak op nogal korte termijn voor zo’n behandeling te appointeren, te weten op 24 oktober. De op de zitting van 9 oktober fungerende AG maakt daar geen bezwaar tegen want hij weet dan (nog) niet dat het dossier zoek is. De verdachten spreken hun twijfel uit of het dit keer wel zal lukken om de zaak inhoudelijk te behandelen want het was hen op 30 juli ook al beloofd. De kamervoorzitter is heel stellig en zegt dat deze toezegging gestand zal worden gedaan.

3.4 Aanloop naar inhoudelijke behandeling

3.4.1 Zoekactie

Als men de volgende dag – er is immers haast geboden – op het ressortsparket probeert het dossier bij te voegen, blijkt dat de zaak nog niet administratief is afgewerkt en dat het dossier zoek is. Dit wordt dezelfde dag nog door de plaatsvervangend hoofdadvocaat-generaal (hierna: plv. HAG) gemeld aan de voorzitter van de strafsector van het Hof.

Er wordt een grootscheepse zoekactie op touw gezet waarbij een medewerker FO alle kamers van de administratie doorzoekt, alsmede de kamer van de AG die het OM-appel moest beoordelen en de kamer van een andere AG van wie vermoed wordt dat hij de stukken mogelijk gekregen heeft. Hierbij wordt, opnieuw, de al eerder genoemde doos aangetroffen op de kamer van de AG die het OM-appel moest beoordelen, maar daar zaten en zitten de betreffende stukken niet in. Op de kamers van de overige AG’s wordt niet gezocht en er gaat ook geen mail of geschreven briefje de organisatie in, waarmee eenieder wordt opgeroepen om in de eigen kamer naar het dossier te zoeken. Dat leidt ertoe dat de zoekactie voor het grootste deel van de medewerkers onopgemerkt blijft.

De voorzitter van de strafsector van het Hof heeft verklaard dat ook aldaar een zoekactie is gehouden, maar dat deze niets heeft opgeleverd.

3.4.2 Overleg zaaks-AG met parketleiding

Ook de AG die de zaak inhoudelijk moet gaan behandelen op de zitting van 24 oktober (hierna: de zaaks-AG) is niet van de zoekactie op de hoogte. Zij heeft het middagdeel van die zitting overgenomen van een collega en ziet als ze op 17 oktober de zittingslijst krijgt, dat er nog twee zaken zijn toegevoegd. Ze heeft nog even contact met de betreffende secretaris en samen vragen ze zich af wat ze met deze nieuwe zaken moeten. Ze weten dan nog niet dat het dossier zoek is.

Dat merkt de zaaks-AG pas op de maandag erna (20 oktober) als ze het bij de administratie probeert te krijgen. Inmiddels beschikt ze ook over een mailtje dat de kamervoorzitter op vrijdag heeft gestuurd aan haar collega die aanvankelijk de zitting zou doen. Daarin staat dat als het Hof maandag niet over het dossier beschikt, het OM niet verbaasd moet zijn als het de 24e niet-ontvankelijk in zijn vervolging wordt verklaard.

In de marge van het AG-beraad (het periodiek overleg van de AG's) overlegt de zaaks-AG met de plv. HAG over de ontstane situatie. Samen komen ze tot de slotsom dat het in de gegeven omstandigheden maar beter is zelf de niet-ontvankelijkheid te vorderen. Immers, zo zegt de zaaks-AG, 'Wat heb je te bieden als OM als er geen dossier is?'. De plv. HAG maakt haar niet attent op de aanwezigheid van de doos, die weliswaar niet de juiste stukken bevat, maar – zo is in het onderhavige onderzoek gebleken – wel een flink aantal andere stukken waarmee mogelijk nog een gedeeltelijk schaduw dossier kan worden samengesteld (zie ook par. 3.7). Ook wordt niet op een andere manier, bijvoorbeeld op basis van de stukken die de zaaks-AG onder zich had (detentie-stukken en een kopie van een deel van het proces-verbaal van politie) getracht zo'n dossier te vormen. Evenmin is aan de raadslieden van de verdachten gevraagd of zij over een kopie van (een deel van) het dossier beschikken.² Daardoor, zo moet de conclusie wel luiden, komt men ook niet op de gedachte om nog een keer aanhouding te vragen teneinde alsnog een schaduw dossier te formeren. Het eerdergenoemde mailtje van de kamervoorzitter heeft bij dit alles, volgens beiden, een belangrijke rol gespeeld.

Men praat, in (gedeeltelijke) aanwezigheid van de hoofdadvocaat-generaal (hierna: HAG), nog even over de gevolgen van de niet-ontvankelijkheid voor een eventueel te verwachten schadevergoeding wegens ten onrechte ondergane detentie. Andere mogelijke gevolgen van de niet-ontvankelijkheid zoals die voor de slachtoffers, de eerste lijn en de politie worden niet onder ogen gezien. Ook wordt het College niet geïnformeerd en evenmin wordt de voorlichting van het eigen parket in kennis gesteld. De zaaks-AG, die wel over een aantal stukken beschikt (waaronder een kopie van het verkorte vonnis en een gedeelte van het politieverbaal) kijkt, nadat de beslissing is genomen niet meer in deze stukken en overweegt ook niet of die wellicht voldoende zouden kunnen zijn om (een begin van) een schaduw dossier samen te stellen. Ook de mogelijkheid om te vorderen dat de verdachten op vrije voeten worden gesteld, door schorsing van de voorlopige hechtenis om zo de druk enigszins van de ketel te halen, wordt, zo zegt men desgevraagd, niet onder ogen gezien.

---

² In het onderhavige onderzoek heeft een van de advocaten desgevraagd bevestigd over een kopie van een aanzienlijk deel van het dossier te beschikken. Dit betreft de kopie die door de advocaat is gebruikt bij de behandeling van de strafzaak in eerste aanleg.

3.4.3 Communicatie

De zaaks-AG meldt op 20 oktober 's middags telefonisch aan de kamervoorzitter dat zij voornemens is de niet-ontvankelijkheid van het OM te vorderen. Op 23 oktober, de dag voor de zitting, belt de persvoorlichter van het Hof nog met de pers-AG (de persvoorlichter van het parket is afwezig) om te melden dat hij gebeld is door een journalist die van plan is een artikel over de zaak te schrijven. Tevens meldt hij dat het een zaak betreft waarvan het dossier zoek is. De pers-AG, die het telefoontje krijgt tijdens een korte pauze in de zitting die hij op die dag heeft, neemt kennis van die mededeling maar onderneemt verder geen actie.

De kamervoorzitter loopt ook nog op enig moment binnen bij de plv. HAG met de vraag of hij inderdaad helemaal niets krijgt. Hierop antwoordt de plv. HAG dat er niets is gevonden, dus dat het Hof inderdaad niets krijgt. Tevens zegt de kamervoorzitter de dag voor de zitting, tijdens de lunchpauze, tegen een aantal AG's die hij in de kantine aantreft nog eens dat er mogelijk mediabelangstelling is voor de zaak welke de volgende dag zal dienen en waarin het dossier zoek is. Ook die mededeling leidt niet tot bijvoorbeeld het informeren van de eigen voorlichting. Ook de zaaks-AG wordt hierover niet geïnformeerd.

De zaaks-AG zegt op de dag van de zitting nog bij de slachtoffer-medewerker langs te zijn geweest. Er is toen bekeken of er van de slachtoffers telefoonnummers bekend waren, zodat deze konden worden geïnformeerd. Toen bleek dat dat niet het geval was, is van verdere actie afgezien.

Tenslotte dient hier nog te worden vermeld dat de kamervoorzitter, nadat hij van de voorgenomen vordering van het OM heeft kennis genomen, de raadslieden door de griffie laat informeren dat ze de zaak niet inhoudelijk hoeven voor te bereiden omdat het OM zijn eigen niet-ontvankelijkheid zal vorderen.

3.5 Inhoudelijke behandeling ter zitting

De behandeling van de zaak duurt kort: circa tien tot vijftien minuten. De zaak wordt uitgeroepen, de formaliteiten vinden plaats en de zaaks-AG krijgt vervolgens het woord. Zij doet wat ze heeft aangekondigd en vordert dat het OM niet-ontvankelijk wordt verklaard. Blijkens het proces-verbaal van de zitting vraagt de kamervoorzitter aan de zaaks-AG of er een schaduw dossier beschikbaar is. Hierop antwoordt de zaaks-AG dat er weliswaar processen-verbaal beschikbaar zijn van enkele medeverdachten, maar dat dit dossier te onvolledig is om een zaak van te maken. Hierna krijgt de verdediging van het woord. Deze maakt uiteraard geen bezwaar tegen de vordering van het OM. Daarna doet het Hof uitspraak en beslist conform de vordering van het OM. Uitdrukkelijk wordt in het arrest overwogen dat de niet-ontvankelijkheid wel moet worden uitgesproken omdat er niet alleen geen originele stukken aanwezig zijn, maar het OM er ook niet in is geslaagd een schaduw dossier samen te stellen.

Als het Hof al bezig is met de uitspraak, of die zelfs al is gedaan, komt op het allerlaatste moment nog een journalist van Het Parool de zaal binnen. Nadat de zaak is beëindigd, wordt deze door een van de advocaten te woord gestaan. Nadien wordt de journalist op het kantoor van de andere advocaat ook nog geïnformeerd over de gang van zaken.

3.6 Gang van zaken na de zitting

De HAG wordt na de zitting door de plv. HAG over de afloop ervan geïnformeerd. De volgende dag bericht Het Parool over de uitspraak van het Hof. Naar aanleiding daarvan wordt de persvoorlichtster van het ressortsparket door journalisten gebeld. Aangezien zij op dat moment nog niet op de hoogte is van het incident, belt zij achtereenvolgens de pers-AG, de HAG en de plv. HAG. De HAG licht vervolgens het College in.

3.7 Gebleken inhoud van de doos

In het kader van het onderhavige onderzoek is kennisgenomen van de inhoud van de eerdergenoemde doos. Hierbij is gebleken dat deze een groot aantal (originele) stukken bevatte, waaruit een aanzienlijk deel van het dossier kon worden gereconstrueerd. Onder andere is het originele proces-verbaal van politie aangetroffen alsmede – ten aanzien van beide verdachten – een kopie van: processen-verbaal van doorzoeking, de bevelen tot inbewaringstelling en gevangenhouding, de inleidende dagvaarding met akte van betekening, het proces-verbaal van de voorlaatste zitting bij de rechtbank, het uitgewerkte vonnis en slachtoffer-correspondentie.

4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Op basis van de analyse en beoordeling van de feitelijke gang van zaken, kunnen de onderzoeksvragen als volgt worden beantwoord.

4.1 Het zoekraken van het dossier

- *Wat is de (meest waarschijnlijke) oorzaak geweest voor het zoekraken van het dossier? Welke instantie heeft het dossier als laatste onder zich gehad?*

Het onderzoek heeft niet uitgewezen wat de (meest waarschijnlijke) oorzaak is geweest voor het zoekraken van het dossier. Indien de doos die op de kamer van de AG is geplaatst inderdaad de vier originele dossiers bevatte, moeten deze daaruit zijn verdwenen tussen het moment dat de doos daar geplaatst is (maart 2008) en het moment dat de AG bemerkte dat de inhoud van de doos niet compleet was (juli 2008). Hoewel er sterke aanwijzingen zijn dat de doos inderdaad de originele dossiers bevatte (zoals een aantekening in NIAS en een op de doos aangebrachte vermelding van de namen en parketnummers van vier verdachten), is dit niet onomstotelijk kunnen worden vastgesteld.

Hoe dan ook, aan te nemen valt dat de dossiers op het ressortsparket lagen op het moment dat zij zijn zoekgeraakt. Indien de dossiers niet of niet-compleet waren ontvangen, was de ontvangst ervan niet in NIAS geregistreerd, zo is zonder uitzondering door de medewerkers verklaard. Nu er – in afwachting van de beoordeling van het OM-appel– nog geen administratieve verwerking van het dossier had plaatsgevonden, ligt evenmin voor de hand dat het dossier al bij de griffie van het Hof was beland. De voorzitter van de strafsector van het Hof heeft bovendien verklaard dat een aldaar gehouden zoekactie niets heeft opgeleverd.

Over de wijze waarop het dossier is zoekgeraakt zijn vele hypothesen te bedenken, maar van geen daarvan kan worden aangetoond dat het de werkelijke gang van zaken is geweest. In elk geval is er geen enkele aanwijzing gevonden dat er sprake is geweest van iets anders dan een bedrijfsongeval.

- *Zijn er procedures vastgelegd met betrekking tot ‘dossierbewegingen’? Zo ja, zijn deze procedures met betrekking tot het onderhavige dossier gevolgd?*

Er zijn procedures vastgesteld met betrekking tot dossierbewegingen (zie hoofdstuk 2) en deze procedures zijn met betrekking tot het onderhavige dossier gevolgd .

- *Is er op effectieve wijze getracht het dossier terug te vinden?*

Nee. Weliswaar heeft er een fysieke zoekactie plaatsgevonden, maar daarbij is niet op de kamers van alle AG's en secretarissen gezocht. Evenmin is er een email of geschreven briefje de organisatie ingestuurd, waarmee eenieder wordt opgeroepen in de eigen kamer te zoeken. Doordat er slecht over de zoekactie is gecommuniceerd, bleef deze voor belangrijke betrokkenen (waaronder de zaaks-AG en de pers-AG) onopgemerkt.

4.2 Interne en externe communicatie

- *Is er over het zoekraken van het dossier op effectieve wijze gecommuniceerd met de eigen organisatie (waaronder de eigen voorlichtingsdienst)?*

Nee. Nadat – in de fase dat het OM-appel diende te worden beoordeeld – was gebleken dat het dossier niet compleet was en na enige tijd nog steeds niet aangevuld kon worden, is ten onrechte nagelaten dit onder de aandacht van de parketleiding te brengen. Dit heeft ertoe geleid dat – buiten de betrokken AG en de medewerker FO – niemand ervan op te hoogte was dat het dossier incompleet was. Hierdoor gingen zowel de kamervoorzitter als de AG er op de pro-formazitting van 9 oktober ten onrechte vanuit dat de zaken van de twee preventief gehechten zonder problemen op de zitting van 24 oktober konden worden geappointeerd. Dit gebrek aan kennis heeft er uiteindelijk toe geleid dat de uiteindelijke zoekactie onder grote tijdsdruk heeft plaatsgevonden.

Toen deze zoekactie eenmaal was gestart en geen resultaat opleverde, is nagelaten om de organisatie hierover breed te informeren. Ook de zaaks-AG was van de zoekactie (die betrekking had op zaken van haar eigen zitting) niet op te hoogte.

Nadat op 20 oktober was besloten dat de zaaks-AG ter zitting de niet-ontvankelijkheid van het OM zou vorderen, is ten onrechte nagelaten de eigen voorlichtingsdienst hierover te informeren.

- *Is er over het zoekraken van het dossier op effectieve wijze gecommuniceerd met het Gerechtshof?*

Ja. Zodra bekend was dat het dossier zoek was, heeft de plv. HAG de voorzitter van de strafsector van het Hof hierover geïnformeerd. Daarna is de communicatie voornamelijk van de kamervoorzitter uitgegaan, die het betreffende email-bericht aan de veronderstelde zaaks-AG heeft gezonden, kort voor de zitting in de kantine nog enkele AG's op de kwestie heeft geattendeerd en tevens bij de plv. HAG heeft nagevraagd of het Hof werkelijk geen dossier zou krijgen.

- *Is er over het zoekraken van het dossier op effectieve wijze gecommuniceerd met het parket in eerste aanleg (en (via dit parket): met politie en lokaal bestuur)?*

Nee. Er heeft hierover geen enkele communicatie met het arrondissementsparket, de politie of het lokale bestuur plaatsgevonden. Dit valt temeer te betreuren omdat de zaaksofficier kort na de berechting in eerste aanleg actie had ondernomen om ervoor te zorgen dat de zaak met extra aandacht zou worden behandeld.

- *Is er over het zoekraken van het dossier op effectieve wijze gecommuniceerd met de betrokkenen (verdachten, advocaten en slachtoffers)?*

De raadslieden van de verdachten zijn door de griffie van het Hof geïnformeerd dat het dossier zoek was en dat de zaaks-AG niet-ontvankelijkheid van het OM zou vorderen, zodat geen inhoudelijke behandeling zou plaatsvinden. Door het ressortsparket is niet getracht na te gaan of de raadslieden wellicht over een kopie van (een deel van) het dossier beschikten.

Op de dag van de zitting is door de slachtoffermedewerker nog bezien of er van de slachtoffers telefoonnummers bekend waren waarop zij op korte termijn konden worden bereikt en geïnformeerd. Toen er geen telefoonnummers werden gevonden, is van verdere actie afgezien.

- *Is de parketleiding tijdig op de hoogte gebracht van het zoekraken van het dossier? Zo ja, heeft de parketleiding vervolgens de juiste afweging gemaakt met betrekking tot het informeren van het College?*

Toen in juli 2008, in het kader van de beoordeling van het OM-appel, bekend werd dat er dossierstukken ontbraken, is de parketleiding er niet van op de hoogte gesteld dat het dossier incompleet was en de ontbrekende stukken ook na zoeken niet waren gevonden.

Op 10 oktober, toen de zitting van 24 oktober moest worden voorbereid, is de parketleiding op de hoogte gesteld van het feit dat het dossier zoek was. Toen op 20 oktober was gebleken dat het dossier niet was teruggevonden en in overleg was besloten dat de zaaks-AG op de zitting de niet-ontvankelijkheid van het OM zou vorderen, heeft de parketleiding ten onrechte nagelaten het College hiervan op de hoogte te stellen. De HAG, die het gesprek op 20 oktober ten dele heeft bijgewoond, heeft de kwestie niet de aandacht gegeven die het – ook op het eerste gezicht – verdiende. De consequenties van de voorgenomen vordering tot niet-ontvankelijkheid van het OM, zijn door hem daarbij kennelijk niet volledig onder ogen gezien.

4.3 Afloop van de strafzaak

- *Is in voldoende mate getracht berechting alsnog mogelijk te maken, bijvoorbeeld door het procesdossier (ter zitting) te laten reproduceren?*

Nee. De zaaks-AG heeft, nadat haar was verteld dat het dossier zoek was, niet overwogen een handelswijze te kiezen die tot een andere uitkomst dan niet-ontvankelijkheid kon leiden, dit terwijl toen in feite pas zeven werkdagen naar het dossier was gezocht. Ook de plv. HAG heeft, toen hij door de zaaks-AG werd geconfronteerd met het voornemen om niet-ontvankelijkheid te vorderen, dergelijke alternatieven niet overwogen.

Ook is op geen enkele wijze getracht een schaduw dossier te vormen. Zo is niet overwogen om na te gaan of er zich bij andere instanties (politie, arrondissementsparket, rechtbank, advocatuur) nog stukken bevonden – of vanuit opgeslagen bestanden opnieuw konden worden afgedrukt – die door de griffier van de rechtbank als ‘kopie conform’ konden worden aangemerkt.

Dit valt des te meer te betreuren, omdat achteraf moet worden geconstateerd dat het ressortsparket reeds over een aanzienlijk (schaduw)dossier beschikte. Ten tijde van het onderhavige onderzoek is geconstateerd dat uit de zich in de eerder besproken doos bevindende stukken een heel behoorlijk deel van het dossier valt te reconstrueren.

De aanname dat deze doos slechts irrelevante stukken bevatte is in de aanloop naar de zitting niet nader getoetst. Door gebrekkige communicatie waren sommige betrokkenen (waaronder de zaaks-AG) niet eens op de hoogte van het bestaan van de doos.

- *Was het vorderen van niet-ontvankelijkheid onder de gegeven omstandigheden onontkoombaar? Is het vorderen van minder vergaande alternatieven in voldoende mate afgewogen?*

Nee. Ook onder de gegeven omstandigheden – waarin aan het Hof geen indicatie kon worden gegeven of en zo ja, wanneer het dossier beschikbaar zou zijn – waren er nog andere mogelijkheden beschikbaar. Zo had de zaaks-AG het Hof kunnen verzoeken om de behandeling aan te houden. Op het moment van de zitting had het ressortsparket immers feitelijk nog maar twee weken naar de dossiers van de twee preventieve verdachten gezocht. Weliswaar was aan beide verdachten uitdrukkelijk een inhoudelijke behandeling van de zaak toegezegd, maar de ernst van de strafzaken rechtvaardigde toch een uitzondering.

Indien het ressortsparket bovendien een poging had gedaan om (een begin van) een schaduw dossier samen te stellen, had het Hof een verzoek tot (kortstondige) aanhouding bezwaarlijk kunnen afwijzen. Zonodig had de zaaks-AG hierbij tevens de schorsing van de voorlopige hechtenis van beide verdachten kunnen vorderen, zodat de planning van een nieuwe inhoudelijke behandeling onder minder grote tijdsdruk zou komen te staan. Hoewel dit eveneens een maatschappelijk ongewenste gang van zaken was geweest, was hiermee niet onmiddellijk de voortzetting van de behandeling van het hoger beroep onmogelijk geworden.

4.4 Aanbevelingen

- *Geven de onderzoeksbevindingen aanleiding tot het doen van aanbevelingen? Zo ja, welke?*

Ja, deze zijn opgenomen in het navolgende hoofdstuk.

5. AANBEVELINGEN

- **Verander de procedure bij de beoordeling van een OM-appel.**

Dat er voorafgaand aan de appointering een beslissing wordt genomen of het al dan niet doorzetten van een OM-appel, is nuttig. Hiermee wordt namelijk voorkomen dat betrokkenen (waaronder de verdachten en eventuele slachtoffers) pas in een laat stadium worden geconfronteerd met voor hen onverwachte veranderingen in de procesgang, dat de rechtbank voor niets het vonnis moet uitwerken en er onnodig zittingscapaciteit wordt ingepland.

De beoordeling van het OM-appel mag evenwel de procesgang in hoger beroep niet verstoren en dient daarom plaats te vinden voordat het originele procesdossier bij het ressortsparket binnenkomt (gemiddeld na 105 dagen). De beoordeling geschiedt op basis van stukken die door de officier van justitie die het appel heeft ingesteld, binnen twee weken na de datum van het appel aan de contact-AG worden toegezonden of overhandigd. De contact-AG dient vervolgens eveneens binnen twee weken een beslissing te nemen. Indien de contact-AG het OM-appel niet wenst door te zetten, wordt hierover vooraf contact opgenomen met de officier van justitie.

- **Creëer duidelijk eigenaarschap voor dit type dossiers.**

Wat opvalt in deze zaak, is dat deze inhoudelijk en in zijn mogelijke uitwerking in de samenleving op het ressortsparket nooit tot leven is gekomen. Het is met andere woorden een 'dode zaak' gebleven. Vastgesteld is dat niemand zich van deze zaak ooit 'eigenaar' heeft gevoeld. Dit geldt voor de AG die het OM-appel moest beoordelen (wellicht omdat ze het dossier eigenlijk niet had behoren te krijgen), de AG's die de zaak op de pro-formazittingen hebben behandeld en ook de zaaks-AG die de zaken kort voor de zitting kreeg toegewezen.

Het gebrek aan het gevoel 'eigenaar' (en dus belanghebbende) van de zaak te zijn, vormt naar mijn mening een belangrijk deel van de verklaring voor de bovengenoemde gang van zaken. Op het ressortsparket is weliswaar een begin met dit eigenaarschap gemaakt door het instellen van een contact-AG, maar aan de daarvoor geldende procedures wordt, zoals is vastgesteld, onvoldoende de hand gehouden.

Het verdient bovendien aanbeveling het concept van de contact-AG verder door te trekken. In ieder geval moet worden geregeld dat voor de belangrijke zaken de contact-AG ook degene is die deze op zitting behandelt. De contact-AG dient gedurende het hele traject verantwoordelijk te zijn voor de zaak, hetgeen overigens niet perse betekent dat bij minder belangrijke stappen in de zaak (raadkamer- en pro formabehandelingen) hij/zij deze ook allemaal voor eigen rekening hoeft te nemen.

- **Stel het gebruik van NIAS verplicht voor iedereen in de organisatie die betrokken is bij dossier-bewegingen.**

Uit het onderhavige onderzoek is gebleken dat AG's en secretarissen NIAS onvoldoende benutten om dossierbewegingen in te registeren. Door deze registratie ook op dit functieniveau verplicht te stellen wordt in alle fasen duidelijk waar een dossier zich bevindt.

NAWOORD

Ik ben al diegenen die ik heb kunnen spreken erkentelijk voor de openhartige wijze waarop zijn desgevraagd informatie hebben verstrekt en inzage in stukken hebben gegeven teneinde dit onderzoek een zo stevig mogelijke basis te verschaffen.

BIJLAGE 1 : GEÏNTERVIEWDE PERSONEN

Openbaar Ministerie

Ressortsparket Amsterdam

- Hoofdadvoocaat-generaal
- Plv. hoofdadvoocaat-generaal
- Kwaliteits-AG
- Pers-AG
- Toenmalig gebieds-AG Amsterdam centrum
- AG die het OM-appel ter beoordeling kreeg voorgelegd
- Zaaks-AG zitting 24 oktober 2008
- Secretaris zitting 24 oktober 2008
- Communicatieadviseur / persvoorlichter
- Coördinator Front Office
- Medewerker Front Office die het dossier bij binnenkomst heeft ingeboekt
- Medewerker Front Office die tussentijds een kopie van detentie-stukken naar rechter-commissaris heeft gestuurd
- Medewerker Front Office die de zoekactie heeft uitgevoerd

Ressortsparket Den Bosch

- Hoofdadvoocaat-generaal, in zijn hoedanigheid van voorzitter van het landelijk management team regio tweede lijn

Arrodissementsparket Amsterdam

- Officier van justitie die de zaak in eerste aanleg heeft behandeld

Rechtspraak

Gerechtshof Amsterdam

- Voorzitter strafsector
- Voorzitter zitting 24 oktober 2008, tevens voorzitter pro-formazitting 9 oktober 2008
- Persvoorlichter

Advocatuur

- Advocaat van verdachte R.N.
- Advocaat van verdachte C.M.